

Göteborgs kommun
Stadsdelsnämnden Västra Göteborg
vastragoteborg@vastra.goteborg.se

Rektor vid Nya Varvets skola
malin.vangstad@vastra.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Nya Varvets skola
i Göteborgs kommun

Tillsyn av Nya Varvets skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Nya Varvets skola besöktes av Skolinspektionen den 9 februari 2012.

Helhetsbedömning

På Nya Varvets skola når eleverna i hög utsträckning kunskapsmålen och resultaten i de nationella ämnesproven ligger generellt sett över genomsnittet i riket. Tillsynen visar dock att det finns brister i verksamheten som måste åtgärdas. Skolans kvalitetsarbete tar inte sin utgångspunkt i en analys av skolans resultat. I skolans dokumentation av kvalitetsarbetet redovisas endast resultat i de ämnen där det finns nationella ämnesprov och dessa sammanställningar följs inte av en analys. Utan sammanställning och analys av skolans resultat saknas en viktig grund för att systematiskt identifiera skolans utvecklingsbehov. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete måste utvecklas så att det på ett systematiskt sätt bygger på utvärderingar av såväl kunskapsresultat som uppfyllelse av andra nationella mål som finns för utbildningen.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen måste utvecklas så att de beskriver elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och anger vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt. I Skolinspektionens enkät som elever i årskurs 5 fyllt i inför tillsynen uppger mer än en tredjedel av eleverna att de tycker att skolarbetet är för lätt för dem. Detta tillsammans med skolans sammanställningar av måluppfyllelsen som visar att nästan alla elever når målen i samtliga ämnen kan föranleda frågan om elever som lätt når kunskapskraven får tillräcklig ledning och stimulans att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att innehållet i de åtgärdsprogram som upprättas för elever i behov av särskilt stöd måste utvecklas så att elevens behov, skolans åtgärder samt tillvägagångssätt för utvärdering av åtgärderna tydligt framgår. Av utredningen framkommer dock inget annat än att elever i behov av särskilt stöd får detta.

Vid tillsynen framkommer att skolan vid behov för uppkomna situationer kring enskilda elever och situationer kan få tillgång till en kurator genom stadsdelens resursteam. Enligt skollagen ska det för eleverna finnas elevhälsa som främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande. Tillsynen visar dock att kurator inte används för den psykosociala delen i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande uppdrag på Nya Varvets skola.

Enligt Skolinspektionens bedömning sker det ett kontinuerligt värdegrundsarbete på Nya Varvets skola. De elever som Skolinspektionen träffar beskriver skolan som trygg, vilket även framgår av Skolinspektionens enkät som elever i årskurs 5 har besvarat inför tillsynen. Vidare framgår av denna enkät att eleverna skattar studieron högre än genomsnittet för de elever som besvarat enkäten i denna enkätomgång (mer än 8000 elever i 315 grundskolor i Sverige). En del av det arbete som bedrivs för att förebygga och förhindra kränkande behandling finns beskrivet i de planer mot kränkande behandling som finns för de olika verksamheterna vid skolan. Dessa planer måste dock utvecklas så att förebyggande åtgärder som utgår från skolans kartläggningar av de respektive verksamheternas behov framgår.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Nya Varvets skola i Göteborgs kommun, stadsdelen Västra Göteborg måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 2012-06-21 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Skolan har rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn (6 kap. 10 § första stycket skollagen).
- Det finns en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att

påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen)

Särskilt stöd

Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektor tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 och 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor.

Av skolans dokument och av samtal med elever och personal framgår att det på skolan bedrivs ett kontinuerligt arbete med att identifiera och stoppa kränkande behandling, och detta arbete leds av en samordnare på skolan. Vidare framgår att det på skolan bedrivs ett arbete för att förebygga kränkande behandling. På skolan finns tre planer mot kränkande behandling som även omfattar likabehandlingsplan som gäller under läsåret 2011/2012. Planerna gäller förskoleklass, grundskola respektive fritidshemmet. I dessa planer framgår att skolan genom bland annat enkäter kartlägger platser och situationer i skolmiljön som kan upplevas som otrygga, men resultat av kartläggningarna kopplas inte till de åtgärder som beskrivs i planerna. Åtgärderna är i stort sett desamma i de olika verksamheternas planer och är snarare generella beskrivningar av vilka forum och strukturer som finns för det förebyggande arbetet, som till exempel ämnet livskunskap, värdegrundspunkt på dagordningen på arbetslagsmöten, rastvärdar och fadderverksamhet. Planerna saknar också redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts. Vidare saknas i planerna redogörelse för vilka åtgärder som behövs och planeras under året för att främja likabehandling och att förebygga trakasserier och diskriminering.

Av skolans rutiner för att utreda och åtgärda kränkande behandling framgår inte att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor. Att det ska anmälas till rektor anges endast i de fall det rör sig om att en elev har kränkts av personal.

Av utredningen framgår att skolans planer mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav då de saknar redogörelser för vilka åtgärder som en kartläggning har visat behövs för att förebygga kränkande behandling i respektive verksamhet. Av skolans rutiner framgår inte heller att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling ska anmäla detta till rektor. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Då det är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen informera DO om att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller diskrimineringslagens krav.

Författning:

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Lgr 11 2.1 Övergripande mål och riktlinjer, Normer och värden

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Rektor ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering:

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av beskrivs inte alltid elevens behov. I något åtgärdsprogram framgår att eleven får specialundervisning i matematik och svenska, men mer konkretiserade åtgärder och insatser beskrivs endast för ämnet svenska. Även tiden mellan upprättande av åtgärdsprogram och utvärdering av skolans åtgärder och insatser är i något åtgärdsprogram upp emot fem månader, vilket kan innebära en risk för att insatser och åtgärder som bättre skulle kunna tillgodose elevens behov dröjer. I något åtgärdsprogram specificeras inte tidpunkten för uppföljning och utvärdering närmare än "i början av vårterminen" och det framgår inte heller i åtgärdsprogrammen hur skolans åtgärder och insatser ska utvärderas.

Utredningen visar att elevens behov inte alltid framgår av åtgärdsprogrammet. Vidare framgår inte hur skolans åtgärder ska följas upp. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

3 kap. 9 § första stycket skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i samt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De exempel på individuella utvecklingsplaner (IUP) med skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av innehåller inte omdömen av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven. Omdömena tar i stället sin utgångspunkt i de förmågor som kursplanerna anger att undervisningen i ämnet syftar till att eleven ska utveckla under grundskoleutbildningen. Omdömena informerar inte om vilka kunskaper eleven har utvecklat utan anger exempelvis att "NN har visat förmågor enligt arbetsområdets förväntningar". I årskurserna 4-6 ges skriftliga omdömen i block för naturorienterande ämnen och teknik samt i samhällsorienterande ämnen, trots att det för dessa årskurser endast finns kursplaner i respektive ämne som ingår i de naturorienterande (biologi, fysik, kemi) och samhällsorienterande (geografi, historia, religion och samhällskunskap) ämnena. I den del av den individuella utvecklingsplanen som ska vara framtidssyftande framgår inte alltid hur eleven kan nå längre i sin kunskapsutveckling och hur skolan ska arbeta för att stödja och stimulera till detta.

Av utredningen framgår att de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen inte uppfyller författningarnas krav, då de inte innehåller omdömen om elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och inte alltid beskriver vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen är en viktig del av den information som ska ges till eleven och elevens vårdnadshavare om elevens kunskapsmässiga utveckling, vilken därmed brister. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektor tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska det vid varje skolenhet genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen ansvarar rektor för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

På skolan finns en verksamhetsplan som gäller läsåret 2011/2012. Denna plan ska enligt rektor följas upp i en kvalitetsredovisning vid läsårets slut. Planeringen av skolans utvecklingsarbete utgår ifrån ett antal läroplansmål som rektor ställt upp samt stadsdelens mål för verksamheten. Rektor och lärare uppger att personalen har varit delaktig i att konkretisera målen och ange vilka åtgärder och insatser som ska leda till att målen uppfylls. Målen för verksamheten är dock endast till viss del utvärderingsbara och utgår inte på ett systematiskt sätt från identifierade utvecklingsbehov. Planeringen bygger inte på en uppföljning och utvärdering/analys av skolans samlade resultat i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. (Skolans senaste dokumenterade uppföljning av verksamheten skedde i december 2010 då skolan kalenderårsvis följde upp verksamheten.) De insatser och åtgärder som anges för att utveckla verksamheten är i flera fall av generell karaktär. Exempelvis anges "utvecklingssamtal", "IUP" och "samtal om skriftliga omdömen" som insatser för att nå målet att "Eleven ska få insikt i var den befinner sig i sitt lärande i förhållande till målen" samt "Eleven ska utveckla sitt ansvarstagande i sitt lärande". Dock framgår inte vad som behöver utvecklas när det gäller utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner (IUP:er) med skriftliga omdömen och hur detta ska ske. Rektor uppger att verksamhetsplanen ska konkretiseras än mer under läsåret i form av ett kalendarium där olika insatser och åtgärder bryts ner. Vidare uppger rektor och personal i intervju att resultaten i de nationella proven har analyserats under höstterminen. Denna analys har dock inte legat till grund för de utvecklingsinsatser som beskrivs i skolans verksamhetsplan.

Utredningen visar det på skolan inte bedrivs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn tar inte ansvar för att utifrån analyser av kunskapsresultat och andra resultat identifiera vilka åtgärder som behövs för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten

uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4 och 5 §§ skollagen, Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Bakgrund

Måluppfyllelse

Nya Varvets skola har inför Skolinspektionens tillsyn redovisat elevernas måluppfyllelse i årskurs 3 och 5. (Från och med läsåret 2011/2012 finns det nationella kunskapskrav i årskurserna 3, 6 och 9.) Enligt dessa sammanställningar är det enstaka elever i årskurs 3 som inte når målen i matematik och svenska år 2011. (Från och med läsåret 2011/2012 finns för årskurs 3 kunskapskrav även i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena.) Enligt officiell statistik var andelen elever som nådde kravnivån i de olika delproven i de nationella ämnesproven generellt sett högre än genomsnittet i riket. Även bland eleverna i årskurs 5 är det år 2011 enstaka elever som inte nådde målen i ämnena engelska, matematik och svenska. I övriga ämnen är måluppfyllelsen enligt skolans sammanställning 100 procent. För årskurs 5 visar den officiella statistiken från Skolverket att andelen elever som nådde kravnivån i de olika delproven i ämnena svenska, matematik och engelska år 2010 generellt sett var högre än genomsnittet i riket.

De elever som visar runt på skolan vid tillsynsbesöket beskriver skolan som trygg, vilket även framgår av resultatet på en elevenkät som genomförts inför tillsynsbesöket. Av dokument och intervjuer framgår att det sker ett regelbundet arbete för att förhindra och förebygga kränkande behandling. Detta sker till exempel genom kartläggningar av den psykosociala miljön och praktiskt värdegrundsarbete, som exempelvis diskussioner kring filmer som tar upp värdegrundsfrågor.

Beskrivning av Nya Varvets skola

På Nya Varvets skola i stadsdelen Västra Göteborg går 342 elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1-6. Skolan håller på att ändra organisationen av eleverna från åldersblandade till åldershomogena klasser. Under läsåret 2011/2012 utgör eleverna i förskoleklass och årskurs 3 och 4 åldershomogena klasser medan årskurserna 1-2 och 5-6 är åldersblandade. Skolans personal är nu organiserad i fyra arbetslag som efter omorganisationen kommer att bli två arbetslag som vardera omfattar en parallell från förskoleklass upp till årskurs 6.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Karin Yllö-Werner och Julie Svane.

Då det är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan

kommer Skolinspektionen informera DO om att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller diskrimineringslagens krav.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Linda Svensson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).